

טיפולים להרפיית הקשר בין פירות האשכוליות לעץ

לקראת קטיף כובאני

הבאה, כנראה בשל השפעה על פקעי הפרי, יעילותו של הטיפול הכימי להרפיית הפרי היתה גדולה יותר בעצים מבוגרים וגדולים. בעץ בלתי מטופל השיר המנער רק 60%—80% מהפרי, ואילו בעץ מטופל 95%—100% מכלל הפרי. נמצא, שהטיפול להרפיית הפרי יעיל יותר כאשר הוא ניתן בראשית העונה, שכן נייעור עץ בלתי מטופל במועד זה גורם להשרת אחוזי פרי קטנים יותר מאשר בסוף העונה.

הטיפול להרפיית הפרי אמנם גורם נזק בסוויים לקליפתו, אך בדיקות מקדימות במעבדה של בית-החרושת, "מילו" לא גילו כל תקלות בהכנת מוצרים מן הפרי המטופל. נראה איפוא שאפשר להמליץ על טיפול הרפיית פרי המיועד לתעשייה.

החומר, "אתפון" גרם להרפיית הפרי מבלי לגרום לו נזק, אולם אחוז הנשירה של העלים הוא גדול מדי. נבדק השילוב של אוכסינים שונים המונעים נשירת עלים עם טיפול באתפון או בחומרי הרפייה אחרים, אולם בינתיים אין תוצאות מבטיחות.

ריסוסי הפרי, מיד לאחר נייעורו, בפונגיצידים בתיאבנדוזול (תב"ז) או בנלאט באמצעות מרסס שהותקן על מכונת הקטיף הקטיף את אחוזי הריקבון של הפרי שהושר והשווה אותם לאלה של פרי שנתלש ביד. בנלאט השיג עדיפות מובהקת על פני תב"ז.

בערך סקר של חומרים חדשים העשויים לגרום להרפיית הפרי מבלי לגרום נזק לקליפה או נשירת עלים. לצורך זה פותחה שיטה לאיבחון מהיר של פעילותם של חומרים חדשים כאלה על-ידי בדיקת השפעתו של החומר על קצב ייצור האתילן בפרי ובעלה. במהלך עבודה זו הגענו להבנה טובה יותר של תהליך נשירת הפירות והעלים בהדרים.

סיכום. רצוי לבדוק את כדאיות הקטיף המ-

עקב המחסור ההולך וגדל בעובדים לקטיף פרי-הדר נערכים מזה כמה שנים מחקרים על-ידי צוות של מהנדסים ופסילוגים שמטרתם לבחון את אפשרות הקטיף המכאני של פרי-הדר. המחקרים נועדו לבדוק את ההשתנות בעוצמת הקשר בין הפרי לעץ במשך העונה באיזורים שונים של הארץ, ולחקור את השפעת הקטיף המכאני על קצב התכלות הפרי.

ניתנו שני סוגי טיפולים, האחד לצורך הרפיית הקשר בין הפרי לעץ כדי להגדיל את אחוז הפרי הנושר בעת נייעור במנער גזע, והשני על מנת להקטין את הנזק (פצעים) את שיעור הריקבון בפרי שהושר ולהגביר את כושר השתמרותו.

נמצא שקטיף מכאני בלבד, ללא טיפולי עזר, משיר בין 60% ל-90% מהפרי, בהתאם לגודל העץ ולמועד הנייעור. הפרי ניזוק בעת נשירתו, ואחוזי הריקבון והבררה שנמצאו בו גבוהים עד כדי פסילת השיטה לצורך הקטיף של פרי המיועד לייצוא.

נמצא שעוצמת הקשר בין הפרי לעץ בפרדסי בית-דגן ומערב הגליל כמעט שווה. במשך העונה פוחתת עוצמת הקשר מ-10"ק"ג בנובמבר ל-5"ק"ג במרס (עוצמת הקשר נמדדת בכמות הכוח בק"ג — הדרושה לניתוק הפרי מהענף).

מתן טיפולים בתכשירים מסויימים — מלחי ברזל וציקלוהקסמיד — לעץ גרמו להרפיית הקשר בין הפרי לעץ מבלי לפגוע בעלים, ונייעור של עץ מטופל הביא להסרת 98%—100% מהפרי. משקל העלים שנשרו מהעץ המטופל היה 2—3"ק"ג כמשקל העלים שנשרו מן העץ הבלתי מטופל. טיפולים מסויימים שניתנו לעץ בסוף העונה, לעומת זאת, גרמו לפחיתה ביבול של השנה

* א. סיני — המהלקה לאחסון, מינהל המחקר החקלאי.
** י. שריג — המכון להנדסה חקלאית, מינהל המחקר החקלאי.
*** א. גולומב וד. ריינהרץ — חוות המטעים, עכו.

כאני של פרי לתעשייה, בעיקר בפרדס שאחוז
הבררה בו גדול מלכתחילה. הריסוס בחומרי
הרפייה לפני הקטיף המכאני עשוי להגדיל את
שיעור הפרי הקטוף ב-10%—35%, לעומת ניעור

עץ בלתי מרוסס.

קטיף מכאני של פרי המיועד לייצוא טעון
עדיין בדיקה נוספת לצורך צמצום הנזק הנגרם
לפרי.